

ජලශාස්ත්‍රීය සේවයෙන් රට නඟන සුත්‍රයක්

(ප්‍රති මස 21 දිනට යෙදෙන ලෝක ජලශාස්ත්‍රීය දිනය සැමරීම සහ ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදා ජලශාස්ත්‍රීය සේවය වෙනුවෙන්.)

ජලශාස්ත්‍රය යනු ජලයේ ගැඹුර මැනීම හා ජලයේ ගැඹුර ස්ථානීය අගය සමඟ සටහන් කර සිතියම් ගත කිරීමයි. මෙහිදී නාවික ගමනාන්තයට හානිවිය හැකි උපද්‍රව, මුහුදු පතුලේ ස්වභාවය, ගල් පරාස, ආරක්‍ෂිත මෙන් මාර්ග, නාවික ගමනාන්තයට උපකාරී වන ප්‍රදීපාගාර වැනි දත්තයන් සිතියම්වල විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයකට අනුව සටහන් කිරීම ජලශාස්ත්‍රීය විද්‍යාව ලෙස අර්ථ දැක්විය හැකිය. ජාත්‍යන්තර ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු සඳහා නියමිත නිවණායක සහ මහ පොත්වීම සඳහා රටවල් 98ක සහභාගිත්වයෙන් ජාත්‍යන්තර ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලයක් (International Hydrographic Organization) 'මොනාකෝ' රාජ්‍යයේ ස්ථාපනය කර ඇත. මෙම කාර්යාලය මගින් ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය නිවණායක සහ මහ පොත්වීම නව සාමාජික රාජ්‍යයන් සඳහා සිදු කරනු ඇත.

■ ජලශාස්ත්‍රීය විද්‍යාව සාගරවල තිරණය

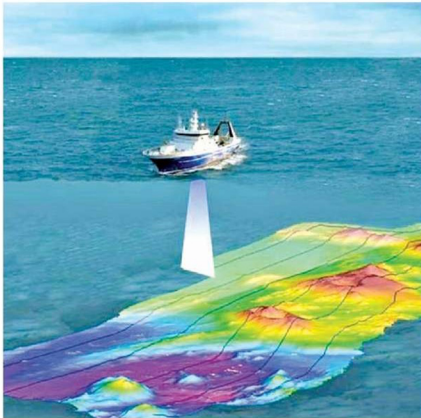
ජලශාස්ත්‍රීය විද්‍යාව සැමරීම සඳහා විශේෂිත කේමාවක් යටතේ සෑම වසරකම ප්‍රති මස 21 වන දින තෝරාගෙන ඇති අතර, එදින ජලශාස්ත්‍රීය ප්‍රජාව විසින් සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාවන් සහ සේවාවන් සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රසිද්ධිය දී මෙම දිනය සැමරීමේ ප්‍රධාන අරමුණකි. මෙවැනි ලෝක ජලශාස්ත්‍රීය දිනයේ මෙන්ම වන්නේ 'ජලශාස්ත්‍රීය විද්‍යාව එක්සත් ජාතීන්ගේ සහරා දකුණට ආයතන විම' යන්නයි. ව්‍යවහාරික විද්‍යාත්මක ලෙස ජලශාස්ත්‍රීය විද්‍යාව සාගරවල තිරණය භාවිතයට සහාය වන ආකාරය අවබෝධ කිරීම මෙහි අරමුණයි. සමුද්‍ර ජර්සරය, වෙරළ කලාපය කළමනාකරණය, සමුද්‍ර ආරක්‍ෂිත ප්‍රදේශ, සමුද්‍රීය අවකාශිත දත්ත යටිතල ව්‍යුහයන්, ප්‍රාන්දනනීය බලශක්ති සහ තිරණය ආර්ථිකයේ අනෙකුත් සියලුම සංරචක ආරක්‍ෂා කිරීම සඳහා වන මුදලිමට සඳහා යාවත්කාලීන කරන ලද සිතියම් සහ දත්ත භාවිතා කළ හැකි ආකාරය මෙයට ඇතුළත් වේ.

ජලශාස්ත්‍රීය මිනුම්කරුවන්ගේ ක්‍රියාවලිය ඔස්සේ සාගරයේ ඇති වැදගත්කම, ප්‍රචාලන මාධ්‍යයක් ලෙස සාගරය භාවිත කිරීම මෙන්ම අළුත් ජීවනවලට ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ සෛද්‍ය ආර්ථිකයන් දැනුවත් කිරීම මෙම දිනට සමගාමීව සිදුකරනු ලබයි. තවද, ජලශාස්ත්‍රීය මිනුම්කරුවන් තම ක්‍රියාවලිය මගින් සමුද්‍ර දත්ත එක්සත් කිරීම, යාවත්කාලීන කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම මගින් රට රටවල වෙරළට සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට ලැබෙන පිටිවහල මෙමගින් පෙන්වා දිය හැකිය.

■ සමුද්‍රීය කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස දියුණු කිරීම

ශ්‍රී ලංකාව දකුණු ආසියාතික කලාපයේ සමුද්‍රීය කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස දියුණු කිරීම සඳහා කෙටුම්පත් සකස් කරමින් පවතින පසුබිමක් තුළ මෙම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සමුද්‍රීය කේන්ද්‍රස්ථානය නියැලෙන සියලුම අංශ ඉතාමත් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මින් විශේෂිතම අංශයක් වන ජලශාස්ත්‍රීය මිනුම් අංශය (Hydrography Service) සංවර්ධනය කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවකි. ඒ මන්ද යත්, ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු සාගරය මත, සාගරය තුළ සහ සාගර පතුල අතර සිදු කරන සෑම ක්‍රියාදාමයකටම සාප්‍රථම දායකත්වය දෙන බැවිනි. එබැවින් මෙම ජලශාස්ත්‍රීය අංශය දියුණු කිරීම තුළින් ව්‍යුළු ඵල නොලා ගැනීමට හැකියාව ඇති නමුත් මේ සම්බන්ධයෙන් ඉතාමත් මද දැනුවත් ටටතු පැවරීම නිසා වහලිවනු අංශවල අවධානය යොමු වී නැත.

ලෝකයේ බොහෝමයක් රාජ්‍යයන් තම ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු එම රටේ නාවික හමුදාව මගින් සිදු කරයි. ඉන්දියන් සාගර කලාපයේ සොඳි අරාබිය හා ශ්‍රී ලංකාවට හැදෑරුණු කොට අනෙකුත් සියලුම රාජ්‍යයන් තම ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු නාවික හමුදාව වෙත පවරා ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු මුහුණට රාජකීය නාවික හමුදාව විසින් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව වෙත පවරා දෙනු ලැබුවත්, එය 1984 දී රටේ පැවති ආරක්‍ෂක තත්වයන් හේතුවෙන් නාවික හමුදාවේ දායකත්වය වඩාත්

ජලශාස්ත්‍රීය ක්ෂේත්‍රය තවමත් ශ්‍රී ලංකාවේ එතරම් ප්‍රකට විෂය පථයක් නොවුවත් එය ඉතා විශාල විභවයකින් යුත් සහ දුපත් රාජ්‍යයක් වන ශ්‍රී ලංකාවට ඉතාමත් වැදගත් ක්ෂේත්‍රයකි. නමුත් එම වටිනාකම හිසි පරිදි හඳුනාගැනීමක් සහ එම ක්ෂේත්‍රය ජනසමාජගත කිරීමක් තවමත් සිදුව නොමැත.

රටේ ආරක්ෂාව සඳහා යොමු කිරීමට සිදු වූ මෙයින් මෙය ජාතික ජප්ප් සම්පත් නියෝජිතායතනය (NARA) නාරා ආයතනය වෙත පනත් මගින් පවරා දී ඇත. 2016 වර්ෂයේදී නාවික හමුදා ජලශාස්ත්‍රීය සේවාව නැවත ජාතික ජප්ප් සම්පත් නියෝජිතායතනය සමඟ ඇතිකර ගත් අවබෝධතා ගිවිසුමක් මගින් නැවත ජලශාස්ත්‍රීය මිනුම් කටයුතු සඳහා ප්‍රවීණ වූ අතර, එතැන් පටන් ශ්‍රී ලංකා මුහුදු තීරයේ මිනුම් කටයුතු මෙන්ම රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ අවශ්‍යතාවයන් මත ජලශාස්ත්‍රීය සේවාවන් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදා ජල-

ශාස්ත්‍රීය සේවාව සහ නාරා ආයතනයේ ජාතික ජලශාස්ත්‍රීය එකතය මගින් එකතර්දව සිදු කරනු ලබයි.

■ ජාතික ආරක්ෂාව හමුදා කිරීම

ලෝකයේ වෙනත් රටවල ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු එම රටවල නාවික හමුදාවන් වෙත පැවරීමට විශේෂිත හේතු රැසක් ඇත. එයින් ප්‍රධානම කරණය වනුයේ තම රටේ ජාතික ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමයි. ඒ මන්ද යත් රටක ආරක්ෂාවට සාගරය ආශ්‍රිතව ඵලදායී කර්මයන් මැඩ පැවැත්වීම නාවික හමුදාවේ ප්‍රධාන කාර්ය වන බැවිනි. මෙයින් විශේෂිත කරණය වනුයේ ජාතික ආරක්ෂාවට සාප්‍රථම බලපාන රහස්‍ය තොරතුරු අඩංගු සාගරික දත්තයන්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමයි. මෙම රහසිගත දත්තයන් සහ තොරතුරු සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම රාජ්‍ය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ආයතනයකින් පමණක් සිදු කළ යුතු වී ඇත. තවද රටක නාවික හමුදාව සෑදූ පවතින නිෂ්පාදනය සඳහා මානව සහ අනෙකුත් සම්පත් මෙම ජලශාස්ත්‍රීය කටයුතු සිදුකර ගෙන යාමට පවත්නා ආර්ථික අර්බුදය හමුදාවේ වුවද රජයට කිසිදු අමතර වියදමකින් තොරව එක එල්ලේ යොදාගත හැකි වීම ද වාසි සහගත තත්වයකි.

ශ්‍රී ලංකාව අවට මුහුදු තීරයේ අවසාන වරට ප්‍රධාන මැනුම් සිදු කර ඇත්තේ 1875-1950 කාල වකවානුවේ රාජකීය නාවික හමුදාව විසිනි. ජාත්‍යන්තර SOLAS ප්‍රඥප්තියට අනුව සාගර මිණුම් දත්තයන් යාවත්කාලීන කිරීමේ ජාතික මෙහෙවරක අවශ්‍යතාවය ඇති අතර එම වගකීම මනාව ඉටුකළ හැකි වන්නේ ඒ සඳහා හැකියාවක් සහ කැපවීමක් ඇති ආයතනයකටය. ඒ බව මනාව පිළිබිඹු කරමින් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදා ජලශාස්ත්‍රීය සේවය 2016 වර්ෂයේදී ජලශාස්ත්‍රීය මිනුම් කටයුතු සඳහා නැවත පිවිසීමෙන් නාරා ආයතනය අනුබද්ධව ඉතාමත් කෙටි කාලයකදී ශ්‍රී ලංකා මුහුදු සීමාවේ ජලශාස්ත්‍රීය මිනුම් කටයුතු මාර්ග 200 ට වඩා අඩු ගැඹුරු මුහුදු ප්‍රදේශයන් 8% සිට 30% දක්වා මැනීම කටයුතු කර ඇති අතර මාර්ග 200 ට වඩා වැඩි ගැඹුරු මුහුදු ප්‍රදේශයන් 2% සිට 8% දක්වා මැණුම් කටයුතු සිදුකර ඇත. මීට අමතරව රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ජලශාස්ත්‍රීය සේවාවන් සඳහා ද දායකත්වය දී ඇත.

■ නාවික ගමනාන්තය ආරක්ෂාකාරීව සිදු කිරීම

SOLAS ප්‍රඥප්තියට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදු සීමාවේ නාවික ගමනාන්තය ආරක්ෂාකාරීව සිදු කිරීම සඳහා යාවත්කාලීන කරන ලද දත්තයන් අඩංගු සිතියම් සහ විදුන් සිතියම් හා රට අදාළ තොරතුරු සැපයීම ජාතික ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලය විසින් සිදු කළ යුතු වී ඇත. එසේ වුවත් වහරා මානය වන විට එම කාර්යාලයට එවැනි ජාතික හලයේ මෙහෙවරක් කිරීමට හැකි ප්‍රමාණවත් සම්පත් හා තාක්ෂණය නැති වීම හේතුවෙන් නාරා ආයතනයේ ස්ථානය කර ඇති ජාතික ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලය හා එක්සත් රාජධානියේ ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලය අතර 2002 වර්ෂයේ ඇති කර ගන්නා ලද ගිවිසුමක් මගින් මෙම සේවාව ලොවදෙනු ලැබීය.

ඉහත සඳහන් ගිවිසුම ප්‍රකාරව නොහා ගමනාන්තයට අවශ්‍ය සිතියම් නිෂ්පාදනය, විදුන් සිතියම් නිෂ්පාදනය හා හිකිණීම සඳහා අයිතිය එක්සත් රාජධානියේ ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලයට පවරා දී ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලය එම සිතියම් නිෂ්පාදනය සඳහා දත්තයන් පමණක් ලබාදීම කරනු ලැබීය. 2016 වර්ෂයේ දී එම ගිවිසුම යාවත්කාලීන කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාවට වඩා වාසිසහගත වන අයුරින් සංශෝධනය කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවට සිතියම් නිෂ්පාදන අයිතිය ක්‍රමානුකූලව ලබා ගැනීමට හැකිවන ලෙස කටයුතු කර ඇත. SOLAS ප්‍රඥප්තියට අනුව වර්ෂ 2018 සිට සියලුම නොකා විසින් විදුන් සිතියම් භාවිතා කිරීම ආරම්භ කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මුහුදු තීරයන් පරාග මගින් ගන්නා විශාල ප්‍රමාණයක් වූ නොකා වෙත සෑම වසරකටම වරක් විදුන් සිතියම් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම මගින් දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට නිල ආර්ථිකය හරහා විශාල මුදලක් උපයාගත හැකි ආකාරයේ ඉඩ ප්‍රස්ථාව ගිවිසුමක ඇත.

ජලශාස්ත්‍රීය ක්ෂේත්‍රය තවමත් ශ්‍රී ලංකාවේ එතරම් ප්‍රකට විෂය පථයක් නොවුවත් එය ඉතා විශාල විභවයකින් යුත් සහ දුපත් රාජ්‍යයක් වන ශ්‍රී ලංකාවට ඉතාමත් වැදගත් ක්ෂේත්‍රයකි. නමුත් එම වටිනාකම නිසි පරිදි හඳුනාගැනීමක් සහ එම ක්ෂේත්‍රය ජනසමාජගත කිරීමක් තවමත් සිදුව නොමැත. එබැවින් ලෝක ජලශාස්ත්‍රීය දිනය ඒ සඳහා කදිම අවස්ථාවක් වන අතර, ඒ සඳහා නිසි පියවර ගැනීම ගැනීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් බවට පත්වී ඇත. එම ක්ෂේත්‍රය පවතින ශක්තියක් මනා ලෙස අධ්‍යයනය කොට නිසි ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම ජලශාස්ත්‍රීය සේවයේ මෙන්ම සමස්තයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යයේ ද ප්‍රමාණයට හේතු වනු ඇත.